

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

17 май 2010 г. – Вариант 1

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

Тестът съдържа **38 задачи** по история и цивилизация и задача за отговор на исторически въпрос. 38-те задачи са **два вида**:

- задачи с избираем отговор;
- задачи със свободен отговор.

Първите 30 задачи (от 1. до 30. включително) в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте с черен цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. За да отбележите верния отговор, зачертайте със знака кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

(A) (B) (Г)

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

(A)   (Г)

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака .

Отговорите на задачите със свободен отговор (от 31. до 38. включително) се отбелязват в предоставения **свитък за свободните отговори**. Четете внимателно инструкциите! Срещу номера и главната буква на съответната задача/на съответното подусловие напишете верния отговор.

Задачата за **отговор на исторически въпрос** напишете в **свитъка за свободните отговори** на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. Началото на епохата на Средните векове съвпада по време с:

- А) появата на християнството
- Б) издаването на Миланския едикт
- В) основаването на Константинопол
- Г) Великото преселение на народите

2. Коя особеност на обществения живот на славяните е пропусната в текста от „Историята” на Прокопий Кесарийски?

„Тези народи – славини и анти – не се управляват от един човек, но от старо време живеят в _____ и затова винаги общо разглеждат полезните и трудни работи.“

- А) анархия
- Б) монархия
- В) демокрация
- Г) федерация

3. Първият помощник на българския хан носел титлата:

- А) кавхан
- Б) княз
- В) кесар
- Г) канартикин

4. Кое събитие спряло арабската експанзия в Югоизточна Европа?

- А) победата на хан Тервел при Константинопол
- Б) победата на император Лъв VI при Солун
- В) превземането на Йерусалим от кръстоносците
- Г) сключването на уния между католическата и православната църква

5. Посочете събитието, което се е случило през 893 година:

- А) Борис приема християнството
- Б) боляри от 52 рода вдигат бунт срещу владетеля
- В) в България идват учениците на Кирил и Методий
- Г) Симеон става владетел според решенията на Преславския събор

6. Посочете владетелите, управлявали България в началото на татарските нашествия в Европа:

- А) Самуил и Гаврил Радомир
- Б) Борил и Калоян
- В) Иван Асен II и Калиман
- Г) Константин и Фружин

7. Портрет на българския владетел Иван Александър със семейството му е запазен:

- А) в стенописите на Рилския манастир
- Б) сред миниатюрите в Светославовия сборник
- В) сред миниатюрите в Лондонското евангелие
- Г) в стенописите на Зографския манастир

8. Кое НЕ е причина за завладяването на българските земи от османците?

- А) недалновидната политика на балканските владетели спрямо нашествениците
- Б) враждебността между двата центъра на християнска Европа – Рим и Константинопол
- В) разделянето на българските територии и на тяхното население в три Българи
- Г) организирането на кръстоносен поход начело с крал Владислав III и Янош Хунияди

9. Константин Костенечки е:

- А) ученик на Кирил и Методий, който бил приет в България след гоненията във Великоморавия
- Б) старобългарски книжовник, живял и творил в Сърбия след османското завоевание
- В) католически духовник, автор на описание на българските земи на латински език
- Г) български монах в Рилския манастир, съставител на дамаскини

10. Кое НЕ е последица от българските въстания, избухнали в края на XVII век?

- А) разоряване на българските земи
- Б) изселване на българи във Влашко и Трансилвания
- В) организиране на пореден кръстоносен поход в помощ на християните
- Г) нарастване на интереса на Австрия и Русия към българите

11. Паисий Хилендарски завършва написването на „История славянобългарска” в:

- А) Зографския манастир
- Б) Рилския манастир
- В) Бачковския манастир
- Г) Троянския манастир

12. Църковното движение на българите през Възраждането се води срещу:

- А) католическата пропаганда
- Б) османската власт
- В) протестантското влияние
- Г) гръцката духовна власт

13. Иларион Макариополски е:

- А) български духовник от XVIII в.
- Б) български революционер от XIX в.
- В) български книжовник от XVIII в.
- Г) водач на църковно-националното движение през XIX в.

14. Кога и къде е създадена първата българска гимназия?

- А) 1846 г. в Копривщица
- Б) 1865 г. в Пловдив
- В) 1859 г. в Болград
- Г) 1878 г. в София

15. В коя от революционните прояви участва младият Георги Раковски?

- А) Велчовата завера
- Б) Първото Търновско въстание
- В) Втория Браилски бунт
- Г) четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа

16. Посочете понятието, пропуснато в следния текст:

„Цел – с една обща _____ да се направи коренно преобразуване на сегашната деспотско-тиранска система и да се замени с демократска република (народно управление).”

Из „Нареда до работниците за освобождението на българския народ” от Васил Левски

- А) демонстрация
- Б) конфедерация
- В) революция
- Г) завера

17. „Башибозук” е термин, с който се обозначава:

- А) нередовна османска войска
- Б) османски данъчен служител
- В) редовна османска войска
- Г) османски данък

18. Кой английски политик защитава българите след Априлското въстание?

- А) Уинстън Чърчил
- Б) Бенджамин Дизраели
- В) Уилям Гладстон
- Г) Невил Чембърлейн

19. Посочете понятието, пропуснато в следния текст:

„Българското княжество е _____ наследствена и конституционна с народно представителство”

- А) екзархия
- Б) коалиция
- В) република
- Г) монархия

20. Какво искане отстояват консерваторите в Учредителното събрание?

- А) да няма всеобщи избирателни права
- Б) да няма Народно събрание и Сенат
- В) да няма министерства и правителство
- Г) да няма княз и парламент

21. Коя от посочените личности НЕ е деец на Съединението?

- А) Иван Андонов
- Б) Данаил Николаев
- В) капитан Коста Паница
- Г) Натанаил Охридски

22. Кое от изброените събития е постижение на управлението на Константин Стоилов?

- А) провеждането на Пловдивското изложение
- Б) създаването на Висшето училище в София
- В) международното признаване на княз Фердинанд
- Г) обявяването и отстояването на Независимостта

23. Кои градове са пропуснати в този откъс от известен мирен договор?

„Чл. 2. Негово Величество султанът отстъпва на Техни Величества съюзените владетели всички територии от империята си на европейския континент, на запад от една линия, теглена от _____ на Егейско море до _____ на Черно море, с изключение на Албания.“

- А) Дедеагач, Варна
- Б) Кавала, Енос
- В) Тутракан, Силистра
- Г) Енос, Мидия

24. Българските управляващи избират да воюват през Първата световна война на страната на Централните сили защото:

- А) Съглашението не дава сигурни гаранции за Македония
- Б) Централните сили обещават на България Източна Тракия
- В) Румъния вече воюва на страната на Съглашението
- Г) австро-унгарци и германци вече са окупирали Сърбия

25. Управлението на Андрей Ляпчев 1926-1931 г. се характеризира с:

- А) със смазването на Септемврийското въстание
- Б) с гръцкото нахлуване в Петричко
- В) с обвързване с Германия
- Г) с получаването на външни заеми

26. Какво е Отечествен фронт (ОФ)?

- А) политическа коалиция
- Б) фронт по време на Втората световна война
- В) политическа партия
- Г) партизански отряд

27. Първата световна война приключва с:

- А) капитулацията на Австро-Унгария
- Б) капитулацията на България
- В) капитулацията на Османската империя
- Г) капитулацията на Германия

28. Коя от изброените държави има демократична политическа система в целия период между двете световни войни?

- А) Съветският съюз
- Б) Италия
- В) Германия
- Г) Чехословакия

29. Кое от посочените събития в международните отношения е станало през 30-те години на XX в.?

- А) Компиенското примирие
- Б) Рурският конфликт
- В) Локарнската конференция
- Г) Мюнхенската конференция

30. Коя е първата организация, с която започва европейското обединение?

- А) Европейската общност за въглища и стомана
- Б) Европейската икономическа общност
- В) Европейският парламент
- Г) Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете в хронологическа последователност три събития, които определят княз Борис I като далновиден държавник и дипломат.

32. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете имената на личностите, които отговарят на описанието:

- А) Първият български екзарх, 1872 г.
- Б) Министър-председател на България, подписал Ньойския мирен договор на 27 ноември 1919 г.
- В) Български политик, инициатор на акцията за спасяване на българските евреи през 1943 г.

33. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете историческата личност и века, свързани с посочените събития/факти:

- А) Предприемане на мерките на „Новия курс”
- Б) Победа на България над Латинската империя
- В) Написване на „Стематогрфия”

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящия термин/понятие (регент, указ, ферман, федерация, интеграция, диктатор), които съответстват на дадените определения:

- А) Писмена султанска заповед със силата на закон
- Б) Процес на обединяване на европейските държави
- В) Човек, изпълняващ временно владетелските правомощия поради непълнолетие, временна невъзможност да управлява или при абдикация на владетеля

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската или съвременната световна история:

- А) тоталитаризъм
- Б) отшелничество
- В) класно училище
- Г) коалиция

36. Анализирайте информацията от текста и отговорете на поставените въпроси:

А) С решенията на коя международна конференция свързвате следния откъс?

Б) Посочете годините на нейното провеждане.

*„...Източният вилает, който ще има главен град Търново, ще бъде съставен от санджаците: Русенски, Търновски, Тулчански, Врачански, Сливенски, Пловдивски...
Западният вилает, който ще има за главен град София, ще бъде съставен от санджаците: Софийски, Видински, Нишки, Скопски, Битолски...”*

37. Разгледайте картата на България според Ньойския договор и отговорете на поставените въпроси:

А) След коя война е подписан Ньойският договор?

Б) Срещу цифрите от 1 до 4 запишете териториалните загуби на България.

38. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

А) Какво представлява и какво е било неговото предназначение?

Б) С кой от етносите, формирали българската народност, се свързва?

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как езическа България се утвърдила като значима сила в Европа през първата половина на IX век?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какви политически и духовни промени настъпили в Европа в началото на IX век?
2. Какви били възможностите България да запази завоюваните територии на Балканите?
3. Какви външнополитически действия предприели българските ханове?
4. Какви вътрешни реформи били проведени?
5. Какво е значението на тази последователна политика за бъдещето на българската държава на Балканите и в Европа?